Memo

Datum: 8 oktober 2026
Onderwerp: Schriftelijke reactie n.a.v. taskforce veenweide d.d. 22-09-2026

Schriftelijke inbreng Regio Amersfoort
Taskforce Veenweide Utrecht

De Regio Amersfoort onderschrijft de urgentie van de veenweideopgave en ondersteunt de verdere uitwerking van de aanpak richting een bestuurlijk eindresultaat in 2027. Daarbij vinden wij het van belang dat de Taskforce blijft uitgaan van gebiedsdifferentiatie, maatwerk en een zorgvuldige afweging van klimaatdoelen, landbouwperspectief, uitvoerbaarheid en draagvlak.

Voor het Eemlandgebied is essentieel dat verschillen tussen gebieden daadwerkelijk leidend blijven bij de uitwerking van maatregelen. De regio ondersteunt daarom een gebiedsgerichte benadering, maar waarschuwt ervoor dat bestuurlijke borging niet mag leiden tot vooraf vastgelegde uitkomsten voor afzonderlijke gebieden. Gemeenten en gebiedspartners moeten ook in de volgende fases invloed kunnen houden op de gebiedsgerichte uitwerking. Daarnaast merken wij op dat eventuele formele bestuurlijke instemming vanuit de Regio Amersfoort in de praktijk besluitvorming door afzonderlijke colleges vereist, wat vraagt om realistische verwachtingen over bestuurlijke borging.

Ten aanzien van de Joint Fact Finding constateren wij dat nog geen volledige inhoudelijke overeenstemming bestaat over de onderliggende feiten en aannames. Voor de Regio Amersfoort is het daardoor op dit moment lastig om de gevolgen voor het Eemlandgebied volledig te beoordelen. Wij steunen de voorgestelde redeneerlijn, maar zien de voorgestelde baseline van passieve vernatting richting gemiddeld 40 cm drooglegging nadrukkelijk als een vertrekpunt voor analyse en beleidsontwikkeling, niet als een reeds bestuurlijk vastgestelde norm. Effecten op landbouw, kosten, doelmatigheid en gebiedsspecifieke omstandigheden vragen nog verdere uitwerking. Daarbij is van belang inzichtelijk te maken wat deze baseline concreet betekent voor de verschillende peilgebieden binnen Eemland.

Bij de ontwikkeling van beleidsvarianten heeft voor Eemland een integrale benadering de voorkeur. In dit gebied zijn landbouw, natuur, waterbeheer en landschap sterk met elkaar verweven. Wij vragen daarom om een evenwichtige afweging van klimaat-, natuur- en landbouwdoelen en waarschuwen voor een eenzijdige focus op CO_2-reductie. Effecten op de bedrijfsvoering van agrariërs dienen expliciet onderdeel van de afweging te zijn. Ook constateren wij dat het behalen van de klimaatdoelen complex blijkt, waardoor het risico bestaat dat in de toekomst aanvullende eisen worden gesteld. Dat onderstreept het belang van een realistische en uitvoerbare aanpak.

Ten aanzien van het instrumentarium ondersteunt de Regio Amersfoort de conclusie dat maatwerk per gebied noodzakelijk is. Wij steunen daarom het openhouden van meerdere routes, zodat per gebied de meest passende aanpak kan worden gekozen. Vrijwillige samenwerking en gebiedsprocessen hebben daarbij onze voorkeur boven juridisch dwingende instrumenten.

Bestuurlijk commitment op gezamenlijke doelen achten wij wenselijk, maar commitment op concrete maatregelen kan pas aan de orde zijn wanneer gevolgen, financiering en uitvoerbaarheid voldoende inzichtelijk zijn.

Een belangrijk aandachtspunt betreft de borging van resultaten. Wij pleiten voor borging van de hoofdlijnen en gezamenlijke doelstellingen, maar niet voor het vooraf vastleggen van exacte gebiedsuitkomsten. Gebiedsprocessen vragen om ruimte voor maatwerk en lokale afwegingen. Voor de Regio Amersfoort is de financiering van nadeelcompensatie het meest urgente bestuurlijke vraagstuk. Verantwoordelijkheden moeten helder worden belegd en financiële risico's mogen niet terechtkomen bij gemeenten wanneer deze voortvloeien uit keuzes van andere overheden. Vooral constructies waarbij provinciale instructieregels via gemeenten doorwerken, kunnen leiden tot complexe verantwoordelijkheids- en financieringsvraagstukken. Wij verzoeken de Taskforce om hierover tijdig duidelijke afspraken te maken.

En tenslotte een praktisch punt. Er lijken discrepanties te zijn in de diverse documenten voor de planning. In de presentatie van de Communicatie strategie wordt aangegeven dat er in november een bijeenkomst Joint Fact Finding voor gebiedspartners plaatsvindt. Dit sluit niet aan op hetgeen in de tabel is opgenomen in de update communicatiestrategie. Daarin staat dat de Joint Fact Finding voor agrarische collectieven, en belangenvertegenwoordigers in het 1^{e} kwartaal plaatsvindt na de concept bestuurlijke eindrapportage. Wij gaan er vanuit dat dit laatste een omissie is.

Samenvattend ondersteunt de Regio Amersfoort de ingezette koers van de Taskforce. Voorwaarde daarbij is dat gebiedsdifferentiatie daadwerkelijk leidend blijft, landbouw volwaardig wordt meegewogen naast klimaat- en natuurdoelen, de 40 cm-baseline niet voortijdig als harde norm wordt vastgesteld en financiering, verantwoordelijkheid en nadeelcompensatie vooraf zorgvuldig worden geregeld. Alleen onder die voorwaarden ontstaat een uitvoerbare en breed gedragen aanpak voor het Eemlandgebied en de overige veenweidegebieden in Utrecht.